

Original til John Scharffenberg nov. 1951

INSTITUTT FOR
SAMTIDSHISTORIE

K O P I .

106973

Jeg, Ole Brunæs, født den 24. sept. 1918 i Oslo, norsk statsborger, erklærer herved at nedenstående utsagn angående ministerpresident Quislings offisielle besøk i Berlin i januar 1945, er avgitt under eds ansvar og etter beste vitende og er overensstemmende med sannheten.

Jeg tjenestegjorde som norsk forbindelsesoffiser ved Der Reichsführer SS - SS Hauptamt i Berlin fra den 1.8.43 til den tyske kapitulasjon. Møtet kom istand etter over 3/4 års forarbeide, idet jeg via Germanis Leitstelle i SS Hauptamt bearbeidet Himmler, mens Jan Sundberg Quislings observatør i Berlin bearbeidet Propagandaministeriet og Goebbels samt Auswärtiges Amt med Ribbentropp.

Jeg utelater innledningen til møtet og de "agn" som ble benyttet for å oppnå tilstrekkelig interesse og gehør.

Hensikten med møtet var ifølge de samtaler jeg, Finn Støren og Sundberg hadde hatt med Quisling i Oslo, følgende:

Quisling som etter hvert fandt stillingen mer og mer uholdbar grunnet tiltagende tysk ringeakt for gitte løfter, måtte, som han uttrykte det, til Berlin for hos Hitler å utvirke at Tyskland oppfylte sine ~~forpliktelser~~ ^{Løfter} såvel mot Norge som mot ham, hvilket var utarbeidet som følgende punkter:

1. Fredsslutning mellom Norge og Tyskland.

- a. Norge erklæres nøytralt.
- b. Undertegnelse av norsk-tysk handelsavtale med alle mulige norske begunstigelser.
- c. All tysk civiladministrasjon i Norge oppløses.
- d. SD og dets underavdelinger trekkes ut av Norge, kun militærpoliti blir tilbake.
- e. Ambassade trer i stedet for Reichskommissariat.
- f. Norsk ambassade opprettes i Berlin.
- g. Som følge av nøytralitet har Norge rett til å føre tilbake alle deporterte.

2. Norske motytelser:

- a. Etter kortere eller lengre nøytral periode, norsk-tysk vennskapspakt.
- b. Norge bidrar så langt mulighet er til forsvar av sine egne grenser på egen jord.
- c. Norsk medvirkning til en ordning med Danmark som optakt til regionalavtale mellom Norge, Danmark, Finland og om mulig Sverige. Denne gruppes oppgave å overta forsvaret av Skandinavia mot øst.

Så vidt jeg er istand til å bedømme, begrunnet Quisling de enkelte punkter i det vesentlige som følger:

Til punkt 1: Norge befant seg i en slags mellomtilstand mellom krig og fred med Tyskland. Dette bygget han vesentlig på halv-offisielle norske uttalelser som svenske og tyske skriftstykker. Fra sistnevnte 2 hold særlig i forbindelse med 1.2. 1942.

(Quisling hadde således med til Hitler gjenpart av et skriv fra svenske UD om at Sverige opphørte som beskyttelsesmakt for Norge fra ovennevnte dato, idet svenskene, byggende på tyske kilder, hadde det inntrykk at Norge nu ville vareta sine interesser utad selv Norge måtte forsøkes ført tilbake til nøytraliteten av 1940 for i fall en tysk seier ikke å komme opp i erstatningskrav etc. fra tysk side, samtidig som et fritt og uavhengig Norge dermed skulle garanteres.

De anstrengte norske myndigheter måtte sikres og all tysk rekvisisjon i Norge opphøre, hvilket var meget viktig for krigens slutfase, idet tysk matmangel ikke automatisk skulle føre til lignende tilstand i Norge.

forsyninger

- 2 -

East *von* *Carlige* følger av a, b og c.

Til punkt 2: Enten Tyskland seiret eller tapte krigen, ville Quisling selv kunne regulere en tilbakevendende nøytralitet gunstigst. Ved tysk tap bortfalt fremtidig vennskapspakt av seg selv, ved tysk seier var denne ikke til å komme utenom, dersom ikke regionalavtalen stillet et tilstrekkelig sterkt Skandinavia på benene. Quisling ville ikke stille kontingenter for den tyske hær. Ivert om ytre han ønsket om å få alle frontkjemperne hjem, og gjentok dette i Berlin. Han mente Norge trengte sitt mannskap selv, og nevnte bl.a. for sjefen for SS-Hauptamt, Berger, at alle tyske civile i Norge, Reichskommissariat inbefattet, ville tilføre Tyskland et par divisjoner, hvis man bare godtok Quislings forslag.

u/ Jeg ble under Quislings opphold i Berlin attasjert ham fra SS-Hauptamt, Quisling bodde i Gästehaus des Reiches under oppholdet i Berlin som varte i 8 dager. Støren var med som eneste representant fra Norge, Sundberg var tilkalt som Quislings spesielle sekretær og adjutant under oppholdet i Berlin og deltok som sådan i alle rådslagninger og i det avsluttende møte hos Hitler. Selv deltok jeg i alle rådslagninger mellom Quisling, Støren og Sundberg.

Tarboven var i mellemtiden ankommet til Berlin, og klarte å oppnå audiens før Quisling slapp til første gang. Dermed ble hele planen forpurret, idet Tarboven med fellaktige rapporter og fremhevelse av den tyske civiladministrasjons absolutte nødvendighet oppnådde å få Hitler til å overlegge saken en uke, og dette svar var alt Quisling oppnådde under sitt første møte med Hitler.

De to kombattanter utnyttet så ventetiden for å bearbeide sine mulige støtter. Gjennom forskjellige kanaler kunne vi følge Tarbovens virksomhet, mens Quisling på sin side fikk arrangert møter med Goebbels, Berger og Rosenberg. Jeg var tilstede ved møtet med Berger, hvor denne på Himmlers vegne lovet all mulig understøttelse fra dette hold. Imidlertid sørget Tarboven gjennom Bormann og ~~Lu~~ ~~gale~~ ~~Fegelein~~ og andre at Himmler fikk oppdrag utenfor Berlin. Resultatet var at Goebbels var den eneste som forfektet Quislings standpunkt overfor Hitler, mens en rekke personer la frem Tarbovens syn i de fornødne varianter.

I mellemtiden ble det også i det "norske hovedkvarter" i Gästehaus des Reiches utarbeidet følgende alternative forslag, for i hvert fall å oppnå noe fra norsk side, dersom hovedaksjonen ikke førte frem:

1. Opphør av all gisselskytning i Norge, opphør av tyske standretter.
2. De norske studenter føres hjem.
3. Opphør av tysk deportasjon av nordmenn.
4. Sangene fra konsentrasjonsleirene tilbake til Norge.
5. Handelsavtale og tysk garanti for Norges forsyninger bl.a. fra Danmark.
6. Ikke hird i tyske uniformer.
7. Tysk garanti av Norges integritet og frihet ved tysk seier.

Så vidt jeg forstår, strandet Quislings plan straks ved det andre møte med Hitler, og det eneste som han oppnådde var:

- a. Løfte om opphør av gisselskytning og tyske standretter.
- b. at man på tysk hold skulle overveie punkt 2 og 4.
- c. Norges forsyningssituasjon skulle så langt råd var holdes innenfor nødvendige grenser.
- d. Quisling hadde selv disposisjonsrett over alle sine avdelinger som ikke kunne innkalles av tyskere eller tyske tjenestesteder.
- e. Løfte om et fritt og selvstendig Norge etter eventuell tysk seier.
- f. At tyskerne ikke skulle ødelegge Norge syd for Lyngenlinjen.

INSTITUTT FOR
SAMTIDSHISTORIE

- 2 -

Quisling var sterkt nedslått etter oppholdet og beklaget seg sterkt over at Hitler nu også hadde brutt sitt ord til ham. Han ba dog oss, Sundberg og mig, om å fortsette vårt arbeide for å spre kunnskap om det norske standpunkt i Tyskland.

Ved en sammenkomst i Gästehaus samme aften, hvor bl.a. Lammers var til stede, fremgikk det tydelig, særlig fra sjefen for Hitlers kanselli, Lammers, at man fra tysk side mente at Quisling forsøkte en Horthy-mansver - og Badoglio-affære.

Bolteløkken alle 2,
O s l o ,
den 1.11.1951.

(Sign.) Ole Brunæs.